

Skoven giver læ, beskytter mod sandflugt, skaber landskabelig variation og bidrager til forøget trivsel for menneskene. Betydningen af disse tjenester er meget vanskelig at vurdere. Her skal kun nævnes, at i enkelte områder har miljøtjenesterne været hovedsigtet med tilplantninger, mens de i andre områder på anlægstidspunktet ikke blev tillagt nogen særlig betydning.

Prioritering.

Selv om rekreations- og miljøtjenesterne i reglen har større værdi for samfundet som helhed end for skovejeren, burde den fælles interesse, som består i at bevare produktionsgrundlaget, være det naturlige udgangspunkt for ressourcedisponeringen. Det sammenfaldende ønske på dette område hænger sammen med ønsket om at opretholde de vigtige funktioner, der er knyttet til skovene. Selvfølgelig vil der være konflikter og modstridende interesser; konklusionen må alligevel blive:

- For langt størstedelen af det danske skovareal behøver der ikke opstå konflikter af nogen betydning mellem et *alsidigt*, godt drevet skovbrug, friluftliv og naturværn. Hovedinteresserne er langt henad vejen sammenfaldende.
- I visse bynære områder er presset fra især friluftslivet så stærkt, at produktionshensynene må vige. Visse skove rummer så store naturværdier, at en egentlig fredning kan blive den aktuelle løsning.

Afslutning.

Skovbruget som erhverv må ikke vurderes isoleret ud fra et bidrag på 0,11 pct. af landets produktionsværdi. Erhvervet indgår som central råstofleverandør til en sektor med en samlet produktionsværdi på små 20 mia kr. og en beskæftigelse på mindst 35.000 personer, når alle virksomheder medregnes. Sammenlignes produktionsværdierne, ligger den træbaserede industri på niveau med mejerisektoren, mens andelen af bruttofaktoringkomsten er den samme som for slagteribranchen, og dette er erhverv, som omfattes med betydelig politisk interesse. Endvidere er over 10 pct. af landsarealet dækket af skov. Det er vigtigt, at forholdene lægges til rette således, at de tjenester, som skovene yder, kan opretholdes og eventuelt forbedres i fremtiden.

Litteratur:

- Christensen, J. B., 1982: Recreation Economics – Some Results of a Danish Study. Symposium on Multiple-Use Forestry, September 13-17, 1982, Finland.
- Danmarks Statistik: Industristatistik. Div. årgange. Nationalregnskabsstatistik. Div. årgange. Regnskabsstatistik 1981. Statistiske Efterretninger: Landbrug 1984(6). Udenrigshandel. Div. årgange.
- Dansk Skovforening, 1982: Regnskabsoversigter for dansk privatskovbrug, 1981. København.
- Fodgaard, S. F. Helles & Aa. Walter-Jørgensen, 1981: Arealanvendelse til land- eller skovbrugsformål i Danmark. Medd. fra Skovbrugsinstituttet, rk. 2, nr. 9.
- Helles, F., S. Fløe Jensen & J. Risvand, 1984: Den danske skovsektors samfundsmæssige betydning. DSR-forlag, 1984.
- H. M. Treasury, 1972: Forestry in Great Britain. An Interdepartmental Cost/Benefit Study. London.
- Kock, N. E., 1978: Skovens friluftsfunktion i Danmark, I. del. Forstl. Forsøgsv. Danm. 35(3): 287-451.
- Kock, N. E., 1980: Skovens friluftsfunktion i Danmark, II. del. Forstl. Forsøgsv. Danm. 37(2): 77-383.
- Skovstyrelsen, 1978: Oversigt over de danske statsskoves udbytte af ved og penge. Finansåret 1977/78.
- Teigland, J., 1983: Nordmennesenes friluftsliv. NOU 1983 (20): 263-271.

¹⁾ For mere udførlige oplysninger henvises til Helles, F., S. Fløe Jensen og J. Risvand: Den danske skovsektors samfundsmæssige betydning. DSR-forlag 1984.

²⁾ Undtagen 1973, hvor der på grund af den store aktivitet i byggeriet kun var en dækning på 65 pct.

³⁾ Input-output tabellerne for dansk økonomi udgør en væsentlig del af datagrundlaget.

⁴⁾ Nationalregnskabsstatistik 1982, s. 84.

⁵⁾ Fodgaard, S., F. Helles og Aa. Walter Jørgensen: Arealanvendelse til land- eller skovbrugsformål i Danmark. Meddelelser fra Skovbrugsinstituttet 1981, nr. 9.

⁶⁾ Valutabidrag ved eksport, alternativt sparet valuta ved indenlandsk produktion til erstatning for import. Ved beregningen er det forudsat, at alt træbaseret vareforbrug dækkes ved indenlandske leverancer.